

Karjalaisten kristilliset henkilönnimet

Denis Kuzmin

Ivan (Ioann, Johannes): 113 hypokorismia

lip(p)i,	livana,	livo,	livakka,	Ibukka,	Ihanus,
livuška,	Ivaške,	Ivašši,	livvučči,	livatta,	Ihanti,
lippi,	Ivanuška,	likka,	Ivančča,	Iba,	Ippo,
Ivan'oi,	Ivaško,	livukki,	livatti,	livuli,	livikki,
Išukki,	Isoi,	lissu,	litti,	Iputti,	Iin'a,
Ipkä	Intu	Ivačču,	Čonkku,	Čonsku,	Jonsku,
Jusko,	Jonne,	Juko,	Janne,	Jepukki,	Jykki,
Jukki	Juva(na),	Java(na),	Jušši,	Jovana,	Juho,
Juppi	Jöčy,	Vankka,	Vannu,	Van'ušku,	Van'a

a → o:

karj.

Ohvo

Okki

Oka

Ontto

Ontti

Ol'ona

Ontrei

pohj.-ven.

Ofonasij

Okulina

Ogafja

Onton

Ontip

Oljona

Ondrei

kirkollinen

Afanasij

Akulina

Agafja

Anton

Antip

Aljona

Andrei

vrt. myös:

Vepsä:

Ort' – Artemij

Ol'koi – Aleksei

Orešk – Arefij

Setumaa:

Oloska – Aleksei

Ouda – Avdotja

Oka – Agafja

Inkeri:

Ondrei – Andrei

Ottana – Anton

Oruška – Arefij

o → a:

Ната ← Фома → Нома

Навана – Фофан – Нована

Barissa – Борис – Borissa

Капана, Капаџчи – Конон – Кона

е → о:

Евламий (Jevlampij) – *Jobla

Евстрат (Jevstratta) – Osratta, *Ostro

Евгения (Jevgenija) – Jouki

Евдокия (Jevdokija) - Outi

Ефим(ий) → Ефко (Jefko) – Jouhki, Jouhko

Е(в)фимий (Je(v)fimij) – Ohkemie, Ohki, Ohko(i)

Е(в)фимия (Je(v)fimija) – Ofimja, Ohkimie

Ефросинья (Jefrosinja) - Opri, Oppo

Емельян (Jemeljan) – Omena

Елúма (Jelima) – Ol'moi

Ефрем (Jefrem) – Ofrima

Федул (Fedul) – Hoduli

Феврония (Fevronija) - Houri

ven.: Arhip, Ivan, Isaak, Kirill, Fedot, Filipp
v.-karj.: Arhippa, livana, Issakka, Kirilä, Hotatta, Hilippä
livvi: Arhippu, livan(u), Isakku, Kirily, Fedottu, Hilippy

mutta: mahdollisesti alunperin deminutiivinen muoto

v.-karj.:

Vaku – Аввакум	Kustu - Август
Hilttu – Филат	Os'u – Осип
Ogru – Агрипина	Jeru - Ерофей
Jestu – Е(в)стафей	Das'u – Дарья
Miku – Михаил	Jelu – Елена
Iz'u – Изосим	Riku – Григорий
Luttu – Лутьян (← Лукьян)	Jemmi – Емельян
Saku/Sakku/Zaku/Žaku – Захар	

Puavila – Павел (Pavel)

Duarie – Дарья (Darja)

Huotari – Федор (Fjodor)

Viera – Вера (Vera)

Muarie – Мария (Marija)

Hiekla – Фёкла (Fjokla)

Kuuli, Kuurö – Кирилл (Kirill)

Luuti, Luuč'i – Lidия (Lidija)

Voobi – Владимир (Vladimir)

Huurei – Гурий (Gurij)

Siina, Ziina – Зинаида (Zina(ida))

Niina – Нина (Nina)

Tuune – Дуня (Dun'a) ← Евдокия (Jevdokiija).

e → i: Сергей – Sirkei

Семен – Simana

Venäläisten käytössä eräät etunimet ovat kadottaneet painottoman vokaalinsa ja joskus kokonaisen tavun:

Уля (Ulä) ”Uljana” // Катя (Katä) ”Jekaterina” // Ира (Ira) ”Irina”

Karjalan kieli omaksui tämän ilmiön ja täten eräät näistä nimistä ovat lainattu venäjän puhekielestä lyhennetyssä muodossa:

karj.: Ul’l’i ”Uljana” // Kat’t’i ”Jekaterina” // Iro ”Irina”

Nasti – Anastasija

Vassi – Vasilisa

On’u – Anufrij

Ohvo – Afanasij

Vaku – Avvakum

й (j) → i;

й (j) → a/ä, jos nimi on -ий-lopullinen:

Sirkei – Sirkiä – Сергей, Сергей (Sergij, Sergej)

Ahei – Агей (Agej)

Andria – Ондрий, Андрей (Ondrij, Andrej)

Jeremei – Еремей (Jeremej)

Anania – Ананий (Ananij)

Moisei – Моисей (Moisej)

Asaria – Азарий (Azarij)

Oleksi – Алексей (Aleksej)

Koria – Прокопий (Prokorij)

Päntti – Пантелей (Pantelej)

-ей/(-ий) → ie:

Timohpie – Тимофей (Timofei),

Jermie – Еремей (Jeremej),

Torohvie – Дорофей (Dorofei),

Mihie – Михей (Михей),

Jelessie – Елисей (Jelisej),

Malahvie – Малафей (Malafei),

Melentie – Мелентей (Мелентей), **Мелентий** (Melentij)

f → h(h):

- **Halčo - Фалалей (Falalei)**
- Nekla – Фёкла (Fjokla)
- **Nekko, Нерри – Фёдор (Fjodor)**
- Netta, Netti, Hetikki – Федот (Fedot)
- **Hilkko – Филипп (Filipp)**
- Hil'šu – Филимон (Filimon)
- **Hodatta – Федот (Fedot)**
- Huokoi – Фока (Foka)
- **Hövölä – Фефил (Fefil)**
- Jeho, Jehhimei, Jehhimä – Ефим (Jefim)
- **Ohon'a – Афанасий (Afanasij)**
- Onuhrie – Ануфрий (Anufrij)
- **Parho – Пафнутий (Pafnutij)**
- Parha – Парфе(нти)й (Parfentij)
- **Serahhima – Серафима (Serafima)**
- Sohja – София, Софья (Sofia)
- ***Öhrö – Ефрем (Jefrem)**

f → hk:

- Jouhko, D'ouhki, D'ouhko, Juohki – Ефим (Jefim)

- **Rohkima, *Rohko, Trohkima – Трофим (Trofim)**

- Ohkemie, Ohki, Ohko(i) – Е(в)фимий (Je(v)fimij)

- **Ohkemie, Ohki, Ohko(i) – Е(в)фимий (Je(v)fimij)**

f → k(k):

- Jekki, Jek(k)u, Jekkimä – Ефим (Jefim)

- **Joukku - Ефим (Jefim)**

- ? Tok(k)i – Трофим (Trofim)

- **Kirša, Kirso(i), Kiršoi – Фирс (Firs)**

f → hp:

- Нuоhpoі, Н(u)оhpaпa – Фофан (Fofan)
- **Malahpie – Малафей (Malafei)**
- Nehpо(i) – Нифонт (Nifont)
- **Ohpo(i) – Афонасий (Afonasij)**
- Sohpoі, Šohpoі – Софон (Sofon)
- **Timohpie – Тимофей (Timofei)**
- **Tiihpо – Тифон (Тифон) ← Тихон**
- Triihpo – Трифон (Trifon)
- **Truhpaпa, Truhpo – Труфан (Trufan) ← Трифон**
- Trohpо(i) – Трофим (Trofim)

f → hv:

- Arehva – Арефий (Arefij)
- **Hvedot(t)а – Федот (Fedot)**
- H(u)ohvana – Фофан (Fofan)
- **Jerihvei – Епифан (Jerifan)**
- Mehvo – Мефодий (Mefodij)
- **Mikihvuara – Никифор (Nikifor)**
- Nehvo, Nihvo – Нифонт (Nifont)
- **Ohvana – Афанасий (Afanasij)**
- Okahvo(na) – Агафон (Agafon)
- **Okahvi(e) – Агафья (Agafja)**
- Potahvie, Potahvei – Потафий (Potafij)
- **Sohvon'a – Софон (Sofon)**
- Stahvei – Стафей (Stafei)
- **Strahvi – Евстрафий (Jevstrafij)**
- Trihvana – Трифон (Trifon)

f → p(p) → b / f → b:

- Hyörri – Фофан (Fofan)
- **Jerri – Ефим (Jefim)**
- Marp(p)a, Муарра – Марфа (Marfa)
- **Niirro, Nirra – Нифонт, Нифантий (Nifont, Nifantij)**
- Ора, Орі, Оррі, Орро – Афимья (Afimja)
- **Orro – Агафон (Агафон)**
- Opri – Е(в)фросинья (Je(v)frosinja)
- **Rebo – Федосья (Fedosja)**
- Prola – Фрол (Frol)
- Pat'a – Фаддей (Faddej)
- Riirro – Трифон (Trifon)
- **Trurpapa – Труфан (Trufan) ← Трифон**
- ? Tori – Трофим

- **Mabu – Марфа (Marfa)**   - **Obri - Афросинья**

f → šš:

Ägräššie - Аграфена (? *Аграша ← Аграфена)

f → t (→ č):

T'oka (→ Čokoi) – Фёкла (Fjokla)

f → v:

- Vata, Vatei, Vati, Vatu, Vatakka – Фадей (Fadei)
- **Vekli – Феклист (Feklist)**
- Vedi, Ved’o, Vet’a, Vet’u, Vetko – Фёдор (Fjodor)
- **Vetotta – Федот (Fedot)**
- Vija, Viija – София (Sofija)
- **Vilatka – Филат (Filat)**
- Vilka – Филимон (Filimon)
- **Virsu – Фирс (Firs)**
- Hövölä – Фефил (Fefil)
- **Vedossa, Vietos’s’a – Федосья (Fedosja)**
- Vyöteri – Фёдор (Fjodor)
- **Stavei – Стафей (Stafei)**

g → h, j, k(k), p(p):

- Bokda, Bohti, Pohta, Pohto – Богдан (Bogdan)
- **Hermo, Немто – Герман (German)**
- Huurei – Гурий (Gurij)
- **Jeppi, Jerpu – Егор (Jegor)**
- Johora, Johor(u), D'ohor(u), Johra – Егор (Jegor)
- **Jokki, Jokko, D'okko – Георгий (Georgij)**
- Jyrki – Георгий (Georgij), Егор (Jegor)
- **Kiko – Григорий (Grigorij)**
- Kaffi – Агафья (Agafja)
- **Kalaška – Галактион (Galaktion)**
- Korkašči, *Korkko – Егор (Jegor)
- **Kordi – Гордей (Gordei)**
- Kri(i)kku – Григорий (Grigorij)

v → u:

- Auhtoі – Автоном (Avtonom)
- **Jeusei, Jousoi, D'ousoi, Jöyssi – Евсей (Jevsei)**
- Jouki, Joutokei, Joukki, Oudi – Евдокия (Jevdokiја)
- **Klaudi – Клавдия (Klavdiја)**
- Lauri – Лавр, Лаврентий (Lavr, Lavrentij)
- **Maura – Мавра (Mavra)**
- Pauka, Paukko, Paukku – Павел (Pavel)
- **Pauli, Paulikki, Paulo(i) – Павел (Pavel)**
- Pauši, Paušoi, Pauš(š)u – Павел (Pavel)
- **Sauli – Савелий (Savelij)**
- Sinouhku – Зиновка ← Зиновий (Zinovij)
- **Voukka – Вовка ← Владимир (Vladimir)**

v → h:

Ahto – Автоном (Avtonom)

*Ihan(n)us, *Ihanta, *Ihanti – (*Ivanti) Иван (Ivan)
(Ihanus Vasilin = Janus Vasilin (1549))

v → b:

Vako, Bladoi, Voobi – Владимир (Vladimir)

Vukolai, Vuk(u)lei, Vukul(u) – Вукол (Vukol)

Iba, Ibo Ibi, Ibukka, Iibo – Иван (Ivan)

j → d'/(henkilönnimistöissä myös t'):

app: joučen - d'oučen, joki - d'oki / d'ogi, järvi - d'ärvi

- D'ava – Иван (Ivan)
- **D'ehko, D'eho, D'ekki, D'eku, D'essi, D'ouhko – Ефим (Jefim)**
- D'eli – Елизавета (Jelizaveta)
- **D'eufto – Евдоким, Евстафий (Jevdokim, Jevstafij)**
- D'uakkima, D'iäkkimä – Йоаким, Яким (Joakim, Jakim)
- **D'eigi, D'ougi, D'ouki – Евгений (Jevgenij)**
- D'eugoi – Евгения (Jevgenija)

- Aksen'd'a – Аксинья (Aksinja)
- **Il'd'a – Илья (Ilja)**
- Nazard'a – Назарий (Nazarij)
- **Šoft'a – Софья (Sofja)**
- ? Lid'd'i – Лидия (Lidija)
- ? **Tad'd'ana / Tat't'ana – Татьяна (Tatjana)**

d' → je:

D'emí – Jemí – Дементий (Dementij),
Демьян (Demjan)

D'en'o – Jenä – Денис (Denis)

d → t:

Tenessi(e) – Денис (Denis)

Tomma – Домна (Domna)

Tuavita, Tavi – Давыд (David)

Tuarie – Дарья (Darja)

Tanila – Данил (Danil)

Timitra – Дмитрий (Dmitrij)

Torho(i), Toro(i), Toroška – Дорофей (Dorofei)

g → k // b → p:

Кауро - Гаврил (Gavril)

Kortei – Гордей (Gordei)

Porissa – Борис (Boris)

Pohta – Богдан (Bogdan)

z → s:

Sakki, Sakari – Захар (Zahar),

Sossima – Зосим (Zosim),

Kus'ma – Кузьма (Kuz'ma),

Sinkko – Зиновий (Zinovij),

Soso – Созон (Sozon),

Siina – Зина (Zina)

Sanansisäinen -s- → -ss-:

Vassilei – Василий (Vasilij),

Jarassima – Герасим (Gerasim),

T'enissei – Денис (Denis),

Sossima – Зосим (Zosim),

Onissima – Анисим (Anisim),

Larissa – Лариса (Larisa)

loppukonsonantti muuttuu geminaattaksi:

Ahappa - Агап (Agap),

Arhippa – Архип (Arhip),

Marppa - Марфа (Marfa),

Karppa – Карп (Karp),

Potappa – Потап (Potap)

sananalkuinen n → m:

Mikitta/Mikittä – Микита – Никита

Mikko – Миколай – Николай

Mikki – Микифор – Никифор

konsonanttiyhtymän jokin konsonantti katoaa tai niiden väliin ilmestyy vokaali:

Mitri – Дмитрий

Ri(i)sto/Rišto – Григорий

Oksa – Ксения

Parassa – Прасковья

Terpana – Степан

Paltto - Платон

mutta myöhemmin: Krikko/Kriikku – Григорий (Grigorij)

Krestina – Кристина (Kristina)

Klementi – Клементий (Klementij)

Klaudi – Клавдия (Klavdija)

Triihpo – Trifon

Trohko – Trofim

Prouhola – Prohor

Proška – Prokofij

Platona - Platon

t':stä (d':stä) → affrikatta:

Mača – Mat'a – Матвей (Matvej)

Mičoi – Mit'oi – Дмитрий (Dmitrij)

Orčoi – Ort'oi – Артём (Artjom)

On'či – On't't'i – Антон (Anton)

Nadžoi – Nad'oi – Надежда (Nadežda)

Акима – Ачима – Ачо

Матвей – Мата – Мача

Митя – Мича – Мища

Онча – Онче

Наджа

t'(t')V / ttV → č(č)V / dž (ž):

*Ač(č)i, *Adžoi (karj. At'ima, Ašima) – Ачо (Ačo), Ачима (Ačima), Аким (Akim)

Анчо, Ончи, *Ончу – (*Ant't'o, Ontti) Антон (Anton)

Ančoi, Ančuri (*An't'V) – Аньтя (An'tä), Анна (Anna)

Анчи (Ant't'i) – Андрей (Andrei)

Arču, Arčču – (*Art't'u, Art't'oi) Артем, Артемий (Artjom)

Наричу (vrt. Narittu) – Харитон (Hariton)

Hečču (*Het't'u, Het't'i) – Федот (Fedot)

Ночи, *Ночо (Hot't'i) – Хочко (Hočko), Хотей (Hotei)

Ivačči, livvučči (Ivat't'i, *livvutti) – Иван (Ivan)

Klaučči (*Klaut't'i) – Клавдия (Klavdija)

Lyuči (Lyut'i) – Лидия (Lidija)

Mačoi, Mačči (Mat't'i) – Мача (Mača), Матвей (Matvei)

Melču (? *Melt'V) – Мелентий (Melentij)

*Miču, *Mičču, Miičču (Miit't'y) – Дмитрий (Dmitrij)

Načči (Nat't'i) – Наталья (Natalja)

Ouči (Out'i) – Евдокия (Jevdokija)

Panči (? *Pant'i) – Панфил (Panfil)

Peča, Peččo, Pečču, Peču, Pečukka (Pet'a, Pet'ukka) – Петр (Pjotr)

*Penč(č)i (*Pent't'i, Pentta) – Феопент (Feopent)

Sočikko (Sotikko) – Зотик (Zotik), Изот (Izot)

Tačči (Tat't'i) – Татьяна (Tatjana)

s (← z) → č (etunimen alussa):

Čakki (karj. Sakki, Zakki) – Захар (Zahar)

Činkki (Sinkki, Zinkki) – Зиновий (Zinovij)

Čanu, *Čamu (Samu) – Самуил (Samuil)

Čemo (Semo) – Семен (Semjon)

*Čena (Sen'a) – Семен (Semjon)

Čikki (Sikli) – Синклетикия (Sinklitikija)

Čila – Силиван, Селиван (Silivan, Selivan)

Čimi, Čimo, Čiimana, *Čimakka – Симак, Семен (Simak, Semjon)

Čirkka (Sirkka) – Сергей (Sergei)

Čolo – Соломанида (Solomanida)

*Čärk(k)ä– ? Сергей (Sergei); ? Черкас (Čerkas)

(s)t → č (etunimen alussa):

Čišu – Тимофей (Timofei), ? Тихон (Tihon)

*Čimoī – Тимофей (Timofei)

Čokoi (T'oka) – Фёкла (Fjokla)

Čorpi – (*T'orpi ← St'orpi) Степан (Stepan)

st'V → č(č)V:

Košča, Košči (Kos't'a, Kos't'i) – Константин (Konstantin)

Načči (Nas't'i) – Анастасия (Anastasija)

Vačču (? *Vas't'a) – Севастьян (Sevastjan)

s(s)V / š(š)V → č(č)V:

Gauči (? *Gauša) – Гаврил (Gavril)

Halčo (? *Halšo) – Фалалей (Falalej)

Ječu (Ješa) – Еся, Евсей (Jevsej)

Košči (Košši) – Константин (Konstantin)

Malačču (Malaššu) – Малафей (Malafei)

Marčči (Maršša) – Марфа (Marfa)

Mišči (Mišši) – Михаил (Mihail)

Muačči, Maču (? *Muašši, Mašu) – Мария (Marija)

Ončči (*On'šši) – Анисим (Anisim)

Panču, *Pančču *Pančo, *Pančukka (? *Pan'šV) – Паншук (Panšuk), Панца (Panšča), Панкрат (Pankrat)

Panči (? *Pan'si) – Панфил (Panfil)

Vuačči, Vuačo(i), Vača, Vače(i), Vači, Vačila, Vaču, Vačču, Vačukka (Vuaš(š)V) – Василий (Vasilij)

? *Voloičču (1645 Waloitsula – Volossula) – Влас(ий)

Anničša – Анна (Anna)

Наташчу, Номішча, Номішчу – Фома (Foma)

Ivanšča, Ivašчу – Иван (Ivan)

Kanašчу – Конон (Konon)

Korkašчу - ? Егор (Jegor), ? Григорий (Grigorij)

Lauričša – Лаврентий (Lavrentij)

Markašчу – Маркел (Markel)

? Mikišči - Михаил (Mihail)

? Mikiščу - Никита (Nikita)

Oličša – ? Ольга (Ol'ga)

Onašчу – Ананий (Ananij)

Riigašчу – Григорий (Grigorij)

Savičša – Савелий (Savelij)

Št'oranšča – Степан (Stepan)

Tuavičša – Давид (David)

Samalla on kokonainen joukko etunimiä, jotka on vaikea rinnastaa tietyihin venäjänkielisiin vastineisiin, jos ei tiedetä, mikä nimi niiden takana on:

Čonkku, Čonsku, Jonsku – Иван (Ivan),

Ipka, Intu, Jöčy – Иван (Ivan)

Upri, Upro – Ефросинья (Jefrosinja)

Čolgana – Ольга (Ol'ga)

Lehvo(i) – Ле(в)онтий (Le(v)ontij)

Piebo – Петр (Pjotr)

Roska – Терентий (Terentij)

Volkka – Владимир (Vladimir)

Veska – Федор (Fjodor)

Gaagi, Kuaki – Гаврил (Gavril)

Tarkko – Аристарх (Aristarh)

Glašukki – Клавдий (Klavdij)

Pošo – Потап (Potap)

Napu – Настасья (Nastasja)

Tehvo(i) – Степан (Stepan)

Kretu – Крестина (Krestina)

Ašima – Аким (Akim)

*Ščekki – Степан (Stepan)

Pemu – Федосья (Fedosja)